

INTERPRETAREA TIPOLOGICĂ ȘI HERMENEUTICĂ A BLESTEMULUI
BIBLIC ÎN SECOLUL XXI

Cuvinte cheie: blestem, semantica, etimologie, tipologie, hermeneutica, puterea cuvântului rostit, text epic, text profetic narativ, text poetic, psalmi, Iov.

Cuprins	2
Lista de abrevieri	5
Mulțumiri	7
Introducere	8
I. Examinarea semantică și etimologică a blestemului	23
I.1. Examinarea semantică a blestemului în limba ebraică	23
I.1.1. אלה ; אלהּ ala	23
I.1.2. אָרֶר, אַרְר, אָרֶר , arur, מְאִרָּה möéra	32
I.1.3. קָלַל, קָלַל, קָלַל, qálal, qólálá	44
I.1.4. נָקַב, קָבַב, זָעַם náqab, qábab, záam	54
I.2. Examinarea semantică a blestemului în limba greacă- cu privire la Septuaginta	58
I.2.1. ἄρα, ἄς, ἦ - אָלָה	58
I.2.2. ἐπικατάρατος, ἐπικαταράομαι, ἐπικαταράσσομαι, אָרֶר	59
, אָרֶר אָרֶר קָלַל și καταράομαι קָלַל	
I.3. Examinarea etimologică a blestemului în limba maghiară	60
Concluzii	65
II. Conceptul,tipologia și practica blestemului în Vechiul Testament și în vecinătatea Israelului	67
II.1. Prima concepție a blestemului-blestemul ca și cuvânt rostit	67
II.1.1. Puterea cuvântului în Talmud,în tradiția evreică și în folclor	67

II.1.2. Puterea cuvântului rostit în interpretarea cercetătorilor biblici	73
în secolul al XX-lea	
II.2. Tipologia blestemului	80
II.2.1. Tipuri de blestem	80
II.2.2. Gramatica blestemului	84
II.2.3. Comunicarea blestemului-Blestemul rostit și blestemul scris	86
II.2.4. Jurământ,legământ ,blestem	88
II.2.5. Interdicția blestemului-Blasfemia	93
II.3.Funcția socială și rolul blestemului	95
II.3.1.Țelul blestemului	96
II.3.2. Mecanismul de acțiune al blestemului-ce este în spatele blestemului? Eficiența blestemului.	101
II.3.3. Agenții blestemului,împuterniciții blestemului –	108
Auto-exprimarea blestemului	
II.3.4. Efectele blestemului	111
II.3.5. Blestemul ,ca și hotărâre dumnezească- Domnul să fie judecător	116
între mine și tine	
II.3.6. Rostitori de blesteme	119
II.3.7. Metode de neutralizare a blestemului	127
Concluzii	131
III. Explicația hermeneutică a blestemului	133
III.1. Blestemul în texturi epice	133
III.1.1. Blestemul pronunțat asupra șarpelui, care îl afectează indirect și pe Adam .Geneza 3,14-19	134

III.1.2. Blestem asupra lui Cain-Geneza 4,10-11	142
III.1.3. Blestematul Canaan -Geneza 9,25	146
III.1.4. Blestemul geloziei -Numeri 5,11-31	150
III.1.5. Blestemul în narativa din pustiu, în câmpul Moab Numeri 22-24	157
III.1.6 . Reînnoirea legământului –doisprezece blesteme– Deuteronom 27,11-26	165
III.1.7. Blestem-în loc de binecuvântare-consecințele neascultării- Deuteronom 28,15-68	174
III.2.Blestemul în textele profetice narative	191
III.2.1. Blestemul lui Iosua-Iosua 6,26;1Regi 16,34	191
III.2.2. Blestemul mamei lui Mica-Judecători 17,2-3	195
III.2.3. Blestemul lui Saul-1Samuel 14,24,35-37,39	197
III.2.4. Blestemul lui Șimei -2Samuel 16,5-14	200
III.2.5. Blestemul lui Eliseu-2Regi 2,23-25	204
III.2.6. Blestemul „zburător” -Zaharia 5,1-4	207
III.3.Blestemul în textele poetice	211
III.3.1. Blestemul și psalmul-Psalmii de blestem-Psalmi 7,35,69,109	211
III.3.2. Psalmul al 7-lea și autoblestemul	215
III.3.3. Psalmul al 35-lea și blestemul	219
III.3.4. Blestemul psalmului al 69-lea	224
III.3.5.Blestemul psalmului al 109-lea	229
III.3.6. Blestem în cartea lui Iov,când binecuvântarea poate însemna binecuvântare sau poate însemna și blestem	238
Concluzii-perspective	259
Bibliografie	267

Tema acestei lucrări este blestemul.

Problema blestemului poate fi considerată ca fiind interesantă și poate fi considerată ca fiind înspăimântătoare. Dacă sub blestem înțelegem un lucru sau un fenomen care se pierde în negura trecutului sau trecutului îndepărtat – și nu are nimic de a face cu omul de azi, de după postmodernism, eventual ar putea fi interesant pentru cei care doresc să cunoască acest „instrument” special al trecutului.

Cei care contemplează blestemul ca și o realitate existentă și acum, care funcționează și poate fi practică, pentru ei poate fi și înspăimântător, nu numai interesant.

Ce ste blestemul?

O dorință care are o putere radiantă corespunzătoare și astfel dorința devine realitate?

Un lucru ale cărui rădăcini se regăsesc în răutate, gelozie, invidie?

Trebuie suspectat blestemul dacă omul observă o boală de origine necunoscută, dacă individul respectiv bunurile, familia acestuia suferă pierdere sau are ghinion în serie?

Cine poate stabili exact dacă este vorba de blestem? Dacă există stabilire a blestemului, atunci există și punerea blestemului și ridicarea blestemului?

În Orientul Apropiat antic a funcționat altel și a avut un altfel de rol după cum credem astăzi, și noi trebuie să ne întoarcem aici ca să putem înțelege adevăratul sens al acestuia.

Blestemul a constituit o parte integrantă din religie și din viață, a fost eficient, l-au folosit în menținerea păcii, ordinii sociale, atât în mod previzibil, proactiv, cât și în mod retroactiv, reactiv, dar mai ales pentru apărare.

Blestemul a ostracizat, a interzis, a provocat neazuri, a constrâns – la respectarea jurământului sau legământului, putea fi însoțit de o acțiune sau un gest simbolic.

A oprit dușmanii, a izgonit forțele răului, putea să adune și a adunat boli, nenorocire și paupertate pe capul celui blestemat.

Toată lumea l-a folosit, îl putea folosi – a fost la îndemână, sau mai degrabă la îndegură – a fost considerat sursa răului. În ciuda faptului că, este contagios, poate fi dezlegat sau neutralizat.

Dar după toate acestea putem pune întrebarea: cum a funcționat totuși?

Ce putere a avut? Putea într-adevăr arunca blestem oricine, om sau divinitate? Dacă blestemul a fost implicat chiar în slujba, în cultul religios – în formă de imnuri, psalmi, atunci blestemul poate fi considerat un fel de rugăciune?

Sunt, au fost convenții sociale, care au „reglementat” folosirea blestemului?

Apartține oare de cult, religie sau de problematica magiei?

Blestemul poate avea caracter de autoîmplinire și autonomă, dar poate fi chiar și contagios?

Are efect și asupra celor care au avut tangență cu obiecte, persoane, lucruri blestemate?

Ajunge eventual să intrăm pur și simplu în tangență cu problematica blestemului și deja există riscul infecției cu blestem? Are efect condiționat sau necondiționat, extindere temporară sau definitivă?

Care este forma blestemului? Poate fi eventual închipuit ca un nor, - o formațiune umplută cu energie negativă, care plutește deasupra capului omului?

Care este conținutul blestemului și cu ce unitate de măsură poate fi măsurată?

Ipoteza mea este că, contrar credinței de azi, putem spune populare – blestemul nu este o putere independentă, misterioasă și magică, nu este o legătură vicioasă și invizibilă, care prin ceva ajunge pe om, bunurile lui sau pe viața membrilor săi de familie, iar pe urmă în mod continuu îl trage în jos, generând înfrângeri, pierderi, boli, nenorocire, ci este cum îl vedem în Biblie. Blestemul este o noțiune religioasă, în spatele fenomenului se află puterea lui Dumnezeu, care în mod suveran admite sau chiar refuză puterea, îndeplinirea acestuia.

Primul cercetător al Bibliei, pe care doresc să-l menționez a fost Johannes Pedersen. Cea mai cunoscută teză a acestuia se referă la conceptul puterii sufletului. Sufletul l-a determinat ca fiind o resursă din punctul de vedere al creșterii și dezvoltării individului, și care cuprinde aproape toate domeniile vieții. Binecuvântarea intensifică puterea sufletului, - ceea ce pe urmă este posibilă dezvoltarea -, blestemul însă este otrăvitor – descarcă și consumă vitalitatea sufletului.

Deoarece puterea blestemului se sprijină pe puterea sufletului, Pedersen a afirmat că, persoanele cu suflet mai puternic spun blestem mai puternic.

Cercetările lui Johannes Pedersen au limitele lor, totuși lucrarea lui a avut efect durabil asupra mai mulți cercetători. Menționez în primul rând astfel numele lui Sigmund Mowinckel, Johannes Hempel și Claus Westermann.

Analiza blestemului lui Sigmund Mowinckel se poate cunoaște din lucrarea de exegetică excelentă a Cărții Psalmilor. Domeniul principal de interes este efectul binecuvântării și blestemului în mediul cultic, adică analiza binecuvântării și blestemului ritual. A observat în mod unic că, baza funcționării blestemului nu este în puterea și efectul reciproc al sufletului, ci în cult. În continuare a constatat și faptul că, cuvântul eficient are putere creatoare – pur și simplu prin faptul că este rostit. Împreună cu antropologii sociali ai erei sale, a susținut că, la baza blestemului – prin cult – stă puterea comunității.

Următorul cercetător al Bibliei -, care s-a ocupat cu fenomenul binecuvântării și blestemului în Biblie -, a fost Johannes Hempel. Concluzie: la baza concepției blestemului în Vechiul Testament stă magia, practica magiei. Nu cultul, ci magia.

Cel de al treilea cercetător al Bibliei, care a pornit în urma lui Pedersen, a fost Claus Westermann. După părerea lui, binecuvântarea și blestemul au rădăcinile în magie, însă cele două au urmat două linii de dezvoltare diferite – din binecuvântare încet a dispărut elementul magic, și unicul inițiator și izvor al binecuvântării va fi Jahve, însă blestemul și-a păstrat starea lui primitivă.

Următorul cercetător al Bibliei, despre care nu se poate spune că, Pedersen l-ar fi influențat, dar Johannes Hempel, cu atât mai mult este Blank Haas Sheldon. El a analizat conținutul blestemului, respectiv exprimarea acestui conținut.

Identifică trei categorii de blesteme, nominal: blestemul simplu, blestemul compus sau compozit și blestemul rostit liber. Frica de puterea cuvântului rostit explică lipsa completă a blasfemiei în Biblie. Din lucrarea lui Blank nu lipsește nici tematica jurământului – după părerea lui jurământul în Biblie nu este altceva, decât un blestem condiționat.

Următorul cercetător al Bibliei, Herbert Chanan Brichto a analizat toate cuvintele și pericopele, în care figurează unele forme ale blestemului. El percepe puterea fundamentală a blestemului în locuțiunea נִלְאָ , și subliniază din nou că, această locuțiune este prezentă – în

mod implicit sau explicit – cu ocazia fiecărei jurământ, din acest motiv fiecare jurământ totdată este și autoblestem.

A lucrat temeinic și în legătură cu אָרַר. Consideră că, este legătură între cuvântul de blestem אָרַר și magie, de aceea cuvintele derivate ale acestei rădăcini ar trebui traduse mai degrabă ca și vrajă.

În urma acestora ,am supus unui studiu semantic atât cuvintele ebraice cât și cele grecești care au înțelesul de blestem atât în Vechiul Testament, cât și în Noul Testament, pe urmă am studiat etimologic cuvântul blestem care apare și în limba maghiară, în scopul stabilirii concordanței sau eventualelor diferențe.

1. ANALIZA SEMANTICĂ ȘI ETIMOLOGICĂ A BLESTEMULUI

Analiza semantică și etimologică în limba ebraică și greacă, respectiv analiza etimologică în limba maghiară, a blestemului

Prima rădăcină analizată este אלה.

Apare mai frecvent în cărțile profetiale și mai rar în narrative, în fond este un termen juridic, un instrument auxiliar legal pentru asigurarea unui jurământ, unui contract, unui legământ, ca și răzbunare legală împotriva hoților necunoscuți și celor care fac jurământ strâmb și complicilor acestora. Poate însemna un blesmen condiționat spus pentru ratificarea unei promisiuni, pe care o persoană îl aruncă pe sine și sau pe alții, pentru a proteja drepturile ei legitime sau ordinea religioasă și morală. În consecință – scena utilizării acestuia: ceremoniile de jurământ care sunt însoțite de sancțiuni de blesteme, împreună cu definitivarea contractelor, ori subjugarea, oprimarea altor persoane cunoscute sau necunoscute prin blestem, în scopul de a asigura executarea ordinului sau pedepsirea păcătosului. Peste jumătate din aparițiile lui este în relație ocazională cu jurământul și cu legământul, dar poate fi interpretat și ca acuzație publică.

A doua rădăcină este אָרַר.

Despre aceasta știm că, în multe cazuri este opusul binecuvântării בָּרַךְ și a funcționat astfel că, rostirea אָרַר a însemnat rostirea unei formule de blestem, care va pune în mișcare răul dorit. Asupra unei persoane date se răstoarnă consecințe catastrofale, prin eficiența

cuvântului – vorbirii, dar această eficiență poate fi intensificată de un individ care este deosebit de talentat în acest sens. Pe de altă parte, prin rostirea אַרר – se formează o zonă de blestem potențială, în care intră cel care a făcut lucrurile denumite. Persoana lovită de blestem este subordonată celui care a spus blestemul, se exclude din comunitatea în care a avut parte de siguranță, succese și remediu.

Formula de blestem אַרר este în legătură și cu un standard de blestem se ocupă și cu situații ca: comportamentul rușinos față de părinți, mutarea pietrei de hotar al vecinului, punerea în pericol a omului orb, subversarea, tulburarea veneticilor, ofranilor și persoanelor văduve, abuzul sexual (incestul și bestialitatea), crime, mituirea judecătorului sau a martorilor.

Scopul explicit al formulei de blestem este să protejeze regulile sacre, sociale și naționale, de aceea pute fi rostit numai de persoane în poziții de putere. Vechiul Testament nu îl folosește niciodată împotriva vreunui dușman personal, în situații private. Această afirmație este adevărată, chiar dacă ne întâlnim cu numeroase așa-numite blesteme particulare sau private.

Există persoane care aparent au puterea să spună blestem puternic, și pe care alții îl angajează ca să blesteme dușmanii.

Formula de blestem אַרר s-a regăsit și în epitafe, când cineva aruncă blestem asupra unui om sau tuturor oamenilor care profanează mormântul. Deci, servește totodată și la protecția unui material juridic important, o ordine sacrală sau morală, liniștea morților.

În literatula comunității din Qumran apare în mai multe locuri formula de blestem, ca și însoțitor de ratificare a regulamentului comunității. A fost afirmat categoric în special împotriva apostatilor, - apostatul este pentru totdeauna blestemat.

Un om blestemat este „plasa vânătorului de păsări” pentru ceilalți, pentru că și ei cad în aceeași plasă dacă i se alătură, și descendenții lui Israel să acționeze în conformitate cu normele divine, ca să nu cadă sub blestem.

Cea de a treia rădăcină a cărei traducere poate fi blestemul este קלל.

Din punct de vedere semantic, privind atât forma verbală cât și cea nominală, se reflectă același sens de bază: ușor, mic. Când însă studiem cuvintele derivate, ne confruntăm cu o valoare semantică care se mișcă pe o scară foarte largă.

Când apare împreună cu prepoziția מן, atunci întotdeauna înseamnă: mai rapid decât. La alte sintagme găsim sensuri ca: a încetini, a seca, a fi minuscul sau chiar a discredita. Poate însemna dezivoltura până la trivialism, neînsemnătate, ușurare, înlesnire. Ocazional – poate figura ca și antonim al cuvântului כבוד – respect, și astfel poate însemna și lipsa de respect și apreciere, sau privirea cuiva de importanța lui, de capacitatea lui mintală. Înseamnă dispreț, vorbă disprețuitoare, umilire, rușine.

În multe cazuri poate fi tradus ca injurie, calomniere, hulire.

Ne întâlnim de asemenea și cu cuvântul derivat al rădăcinii cu înțeles de blestem. Iar unde apare împreună cu rădăcina ארר, aceasta înseamnă blestemul mai puternic, pe când קלל blestemul mai slab.

Documentele ebraice rabinice folosesc substantivul קלל numai și exclusiv având înțelesul de blestem.

În Vechiul Testament ne întâlnim și cu alte locuțiuni, care câteodată sunt folosite sau traduse și cu sensul de blestem, - acestea sunt:

נָקַב, קָבַב, וְעָצַב

Deoarece nu sunt prea frecvente, am vorbit despre ele sub un singur subcapitol.

Mai întâi am studiat verbele נָקַב, קָבַב, și am constatat că, ambele forme retrimite la trunchi asemănător, cel de al doilea însă este mai degrabă forma secundară a primului verb și că, au înțeles asemănător cu locuțiunea קלל anterioară. Prezența rară a verbului נָקַב face aproape imposibilă determinarea sensului inițial. Baza acelei ipoteze – că înseamnă blestem -, poate fi supusă și faptului că, apare în mod repetat în istoria lui Balac și Balaam.

Înțelesul locuțiunii עָצַב putem determina contextual. Mai întâi apare ca și paralela lui אָרַר, pe urmă ca și paralela lui קָבַב, dar עָצַב – și groapă adâncă, gura femeii străine.

În Septuaginta, în limba greacă, în primul rând cuvintele ἀρά, ἄς, ἡ respectiv ἐπικατάρατος, ἐπικαταράομαι, ἐπικαταράσσομαι, καταράομαι redau înțelesul cuvintelor enumerate în prealabil – care pot fi traduse ca blestem.

Am constatat că Septuaginta, traducerea greacă a Vechiului Testament, nu traduce în mod unic și identic cuvintele ebraice folosite pentru exprimarea blestemului.

În ceea ce privește analiza etimologică a blestemului prezent în limba maghiară, prima concluzie evidentă este că, în limba maghiară nu avem alt cuvânt pentru exprimarea blestemului, numai cuvântul blestem. Deși este cunoscut și cuvântul incantație, acesta mai degrabă se referă la magie, adică, cum am menționat în cele precedente, la un anumit nivel noțiunea blestem-jurământ sau jurământ-blestem se leagă de rădăcina הלל.

Dicționarul Explicativ al Limbii Maghiare are trei determinări, adică blestemul: imprecuație provenită din urgie, mânie, furie, cu care persoana care spune blestemul dorește năpastă, suferință, nenorocire, ispășire pe sineși sau pe alții.

Conform celei de a doua definiție: necaz, năpastă, pedeapsă bazate pe superstiție, prin care se invocă vreo putere supranaturală, ale căror înlăturare pare a fi imposibilă, - aceasta înseamnă blestemul.

În cele din urmă, în sens religios, înseamnă ostracizarea, excomunicarea din Biserică.

În arta populară blestemul, sinonima nefericirii și lipsei de adăport, iar în poezia lui Arany János blestemul și minciuna – cuvinte cu sens asemănător, și este manifestarea lipsei de iubire, ura față de frați.

În poezia lui Ady Endre, blestemul este personalizat prin obscurantismul maghiarilor în gândire, pe când în proverb „supa ține sluga, blestemul, imprecuația ține gazda”.

I se atribuie lui Kossuth Lajos zicala: Țuica se numără între blestemele care apasă foarte tare poporul”. Vecinii răi sunt blestemul turcilor – spune de asemenea Arany, și cel mai mare blestem este sărăcia, în concepția lui Móricz Zsigmond.

Sensul cuvântului blestem în limba maghiară este deci cel mai aproape de cuvântul ebraic ללל, și anume în sensul defăimării, subaprecierii, hulirii, calomnierii.

În jurământul-blestem – care nu e altceva decât jurământul întărit cu autoblestem, le reauzim în locuțiunile „Așa să mă bată Dumnezeu”, „Așa să nu văd împărăția cerurilor”, „Să orbesc”, „Să mă înghite viu pământul”, „Așa să mă ajute Dumnezeu”.

II. CONCEPTUL, TIPOLOGIA ȘI PRACTIZAREA BLESTEMULUI ÎN VECHIUL TESTAMENT ȘI ÎN VECINĂTATEA ISRAELULUI

Prima prezentare a blestemului și puterea cuvântului rostit, în Talmud, tradițiile evreiești și folclor.

Este interesant că, au considerat că, oricare cuvânt rostit vreodată, chiar și neintenționat sau întâmplător – devine realitate și se întâmplă. Întrebarea este că, în vremurile Talmudului de ce para totuși atât de frecvent această concepție, care a accentuat puterea forței creatoare a cuvântului rostit.

Este o zicală considerată misterioasă, pe care o găsim atât la rabini din Palestina cât și la rabini din Babilonia, care sună astfel: „... se încheiase legământ cu buzele”. Acest „legământ” este necesar chiar pentru că, buzele nu pot rosti orice, deschiderea buzelor, vorbirea nu sunt fără efect.

În Talmud citim: sunt trei lucruri care aduc sărăcie asupra omului: urinare în piele goală, în fața patului, neglijență în privința spălării mâinilor, și admiterea ca soția să îl blesteme în prezența lui, pentru că nu i-a cumpărat bijuterii. Explicația este că, dacă soția îl blestemă pe soțul ei, blestemul pe urmă poate fi surprins prin faptul că soțul devine sărac.

Ideea fundamentală este că, toate întâmplările pământești – și în detalii – sunt evenimente manageriate și aprobate de către o guvernare cerească -, nimic nu se întâmplă pe pământ fără să fi fost poruncit și ordonat în ceruri. Lumea pământească și treburile acesteia sunt administrate de Dumnezeu, împreună cu un consiliu juridic și administrativ, printr-o agenție îngerească, la care sunt ordonate miliarde de îngeri, înțestrați cu diferite sarcini și împuterniciri.

Îngerii așteaptă cu nerăbdare să fie chemați, să-și poată exprima observațiile sau să-și poată îndeplini misiunea. Ei sunt cei care ne însoțesc pe noi toți (doi îngeri însoțesc pe fiecare om, unul este îngerul bun, celălalt este îngerul rău, unul ține cont de faptele bune, celălalt de faptele rele, unui asigură apărare, celălalt dă suferință.). Dacă îngerii de serviciu, care sunt împuterniciți cu executarea pedepsei, întâmplător sunt îngeri gentili și milostivi, vor fi lenți în executarea pedepsei și vor întârzia executarea pedepsei până când se poate.

Neglijența – și câteodată păcatul – cea mai de neiertat este că, nu sunt destul de atenți la sursă de la care consideră că au primit porunca – astfel câteodată confund cuvântul omenesc cu cel divin.

În fond, cuvintele și manifestările au două grupe mari, la care trebuie să fim atenți, atât în cursul discuției, nu cumva să aducă pericol asupra vorbitorului, cât și asupra persoanei căreia se adresează ori s-a adresat.

a. Orice manifestare, orice afirmație încriminatoare care pot însemna acuzație, sau sugerează recunoaștere vreunui păcat – trebuie strict ocolite.

b. Nu este permis nicăieri rostirea cuvintelor ale cărui sens se leagă de rău, boală, suferință, moarte, locuțiuni care se referă la venirea unei catastrofe, sau care amenință numai cu venirea.

În caz extrem, când s-a rostit un cuvânt sau o locuțiune care poate fi clasificată în careva dintre categoriile menționate mai sus, trebuie luate anumite măsuri preventive pentru împiedicarea consecințelor rele. Aceste măsuri preventive sunt de două feluri: una este o formă de echivoc. Locuțiunea răului trebuie ambalată într-o formă eufemistică, înrumusețată, ori să nu fie indicat în mod clar, sau să fie complet sugrumat, fără motivarea consecințelor – sau judecata să fie spusă asupra unei terțe persoane, în vreme ce a fost destinat primei sau celei de a doua persoană.

O altă formă a precauției consta în faptul că, lângă cuvintele rele au fost expuse locuțiuni de apărare sau mențiuni calificative care au indicat că, manifestările fatidice nu trebuie aplicate asupra vorbitorului sau celui care ascultă. Ori trebuie spusă o rugăciune mică, de ex.: Doamne ferește.

În învățătura evreiască deci, credința în eficacitatea cuvântului rostit nu are nimic de a face cu magia, și nu este incompatibilă cu învățătura evreiască; chiar din contra – mai degrabă provine din doctrinele evreiești și convecțiunile ortodoxe. Aceasta este consecința logică a învățăturii despre providența divină și modului în care puterile cerești administrează treburile acestei lumi.

Conform interpretării majorității cercetătorilor în biblie din secolul XX cuvântul rostit nu este niciodată un sunet simplu, ci realitate operativă, a cărei efect nu poate fi revocat, dacă odată a fost rostit. Folosind o analogie militară respectiv strategică, este comparat cu rachetele

temporizate, mine, proiectile neexplodate, torpedouri. Câțiva teologi ai Noului Testament au preluat de asemenea evaluarea în acest sens a cuvântului rostit. Limba transmite nu numai gânduri – arată Rad: evreii și vecinile lor nu știu să facă diferența corespunzătoare între cuvânt și obiect, gând și actualitate, iar despre limbă: fenomen compus din sunete, care aproape că are forță creativă, să stârnească lucruri. Israel – pornește de aici și este convins că, cuvântul are putere, însușire creativă.

Anthony Thiselton este cel care pune lucrurile la locul lor când dovedește: când vorbim despre un cuvânt eficient – la nivelul Vechiului Testament – înseamnă vorba lui Dumnezeu, a regilor sau profeților. Pe urmă invocă teoria actelor de vorbire a lui J.L. Austin, o manifestare este performativă, devine realitate atunci când în cadrul unei proceduri convenționale, în mod convențional, este spusă de o persoană adecvată, ceea ce devine realitate. Efectul binecuvântării și blestemului, de asemenea este bazat în mare măsură pe statutul și puterea celui care l-a rostit respectiv pe receptivitatea primitorului – altfel formulând – nu are efect în mod automatic.

Tipuri de blestem

Cu privire la tipologia blestemului se poate spune că, în fond sunt două tipuri de blestem: necondiționat și condiționat.

Blestemul necondiționat solicită de la realitatea divină, să facă rău unei ținte date.

Blestemul condiționat solicită de la realitatea divină, să facă rău persoanei-țintă date numai atunci dacă nu ia în considerare anumite dispoziții. Acesta este un caz de bază foarte simplu. Ambele blesteme pot fi extinse.

Gramatica blestemului

Vorbind despre gramatica blestemului se poate constata că timpul verbal al cuvântului blestem este timpul viitor, iar în ce privește modul acesta este modul optativ. Prin urmare, aceste cereri de dorință dăunătoare sunt orientate spre viitor și prezicătoare de viitor; îndeplinirea lor depinde și de lumea cerească. Pentru mărirea eficacității, se rostesc de două ori succesiv, cu deosebirea că, blestemul prima dată este exprimat cu un verb de acțiune, a doua oară cu diateza pasivă.

Comunicarea blestemului – Blestem rostit și scris

Analizând comunicarea blestemului, am considerat important să menționez că, este importantă nu numai rostirea blestemului, ci și ascultarea lui. Blestemul spus oricât de încet, aceasta este o comunicare verbală. Într-o societate în mare parte analfabetă, blestemul, prin caracterul verbal a fost pus ușor la dispoziția tuturor.

Prima analiză temeinică și științifică a blestemului s-a concentrat de fapt pe jurământ, pe limbajul și procedurile acestuia. Gândirea modernă consideră că, jurământul este o noțiune juridică, foarte restrânsă, și este dispusă să scoată jurământul din zona „divină”. Însă în lumea Orientului Apropiat antic, jurământul este un act religios. Prin urmare, încălcarea jurământului este de fapt un delict religios, și cuvântul cel mai potrivit pentru acesta este păcatul. Sunt două funcții, pe care făgăduința și blestemul-jurământ le folosesc în comun: divinitatea și declarația verbală.

Jurământ, făgăduință, blestem

Există o diferență fundamentală între jurământ și făgăduință, iar aceasta este blestemul. De jurământ se leagă și blestem, dar la făgăduință nu. Făgăduința discută, face pact cu realitatea divină, jurământul nu. Deoarece la făgăduință se poate încheia un pact, se poate bănuși că, o persoană poate evita pedeapsa pendinte prin actele vehemente ale semnelui de pocăință, care cuprinde sfășierea înbrăcămintelor, singurătatea, presărarea cenușei pe cap, multă jertfă și rugăciuni. Însă în cazul jurământului, realitatea cerească și pământească conlucrează aproape întotdeauna, ca să poată îndeplini blestemul pentru încălcarea jurământului. Chiar mai mult, încălcarea jurământului are consecințe nu numai religioase ci și juridice.

Făgăduința este o promisiune condiționată, care dorește să încheie pact cu divinitatea, să aprobe și să spijine rezultatul dorit și așteptat. Jurământul – este blestem condiționat. Acesta solicită de la divinitate pedeapsă pentru cei care nu respectă aspectele înțelegerii.

Interdicția de a blestema – blasfemia

Teama de puterea efectivă a cuvântului rostit se cunoaște și prin faptul că, în Vechiul Testament nu apare deloc defăimarea lui Dumnezeu, cu alt cuvânt: blasfemia.

Cu toate că, găsim de multe ori referiri la „posibilitatea” defăimării lui Dumnezeu, totuși nu găsim nicăieri cuvinte de blestem împotriva lui Dumnezeu.

Destinația, rolul social al blestemului

Tratând destinația, rolul social al blestemului, întrebarea este cum să recunoaștem blestemul în societate?

Dacă în blestem există schematicitate și ritmicitate, folosirea de paralele și repetările frecvente și bogate în contradicții sau a anumitor instrumente, arată în direcția magiei. Este în legătură cu magia și irevocabilitatea blestemului -, pocăința poate întârzia năpasta, dar nu o poate înlătura. Blestemul are și o trăsătură contagioasă – o persoană blăstămată constituie un pericol pentru întreaga comunitate. Conținutul blestemului poate fi: boală, viața fără copii, pierderea fătului, seceta, dăunătorii, tulburările fizice, schimbarea bruscă a sorții, sclavia.

Scopul blestemului

Care este însă scopul general al blestemului și cum se poate atinge acest scop? Scopul final a blestemului este moartea? Da, întrebarea este numai că, cum ajunge omul la scopul final? Toate blestemele depind de măsura prejudiciului, și prejudicierea are trei etape: viața grea – care poate conduce la răposare grea, moarte dureroasă, timpurie și răposare, extincție.

Mecanismul de acțiune a blestemului – ce este în spatele blestemului? Eficiența blestemului

În ce constă eficiența, cum funcționează mecanismul de acționare a blestemului?

Deși scopul final al blestemului este moartea și prăpădul, blestemul are și obiective intermediare. În multe cazuri nici nu constituie parte din incantația blestemului inițial. Dumnezeu verifică pe deplin eficacitatea blestemului, indiferent de faptul că este rostit de om sau de Dumnezeu. Dacă blestemul este rostit de Dumnezeu, atunci este poruncă care se desfășoară surprinzător de repede. Blestemul spus de om funcționează altfel. Divinitatea are dreptul la ultimul cuvânt, care totodată revizuieste cererea din spatele blestemului muritorului.

Deoarece blestemul este puternic, și efectul lui este profund. Blestemul celor din ceruri are efect de denaturare care provoacă schimbări fiziologice, putem spune și că, deformarea fizică este rezultatul blestemului divin.

Agenți de blestem, împuterniciții de blestem – autoexprimarea blestemului

Este un lucru interesant când recunoaștem că, în Biblie sunt agenți de blestem, împuterniciți de blestem. Relele personificate vor fi solii mâniei divine, care pricinuesc

strânsoare, necaz. Dar putem vorbi direct despre împuterniciții de blestem, animale, mai de aproape de urși, care apar ca și executanți ai blestemului.

Efectele blestemului

În legătură cu efectele blestemului se poate constata că, există locuțiuni care exprimă izolarea, despărțirea inerente blestemului. În spatele bolii cu erupții cutanate – lepra – de care a suferit Miriam, a fost deci mânia lui Dumnezeu, a fost considerată drept consecință a blestemului, pentru aceasta pedeapsa a fost izgonirea din comunitate, din tabără. Dumnezeu locuiește în mijlocul poporului său, este deci necesară menținerea unei anumite legi și ordini în tabără. Dacă persoana blestemată rămâne în tabără, atunci divinitatea ar fi nevoită să părăsească comunitatea.

Persoane care spun blesteme

Cine spun, pot spune blesteme?

Oricine putea să spună blesteme, dar nu putem presupune că, toate blestemele au fost considerate eficiente sau eficace. În cumpănirea însemnătății blestemului, a fost decisivă persoana celui care a spus blestemul, mai exact diferența dintre persoana laică și profesionistă care spunea blestemul. Se poate recunoaște deci instantaneu faptul că, au existat persoane laice care spuneau blesteme. Cele precedente au fost cei care au tratat blestemul în mod profesional – persoanele profesioniste ale lui Israel care spuneau blesteme erau preoții și leviții.

Poate fi blestemul neutralizat, și cum? Există vreo posibilitate, ca blestemul rostit să nu se întâmple, sau eventual poate fi măcar întârziată?

Blestemul poate fi anulat dacă se nimicește sursa acestuia, omul, care l-a rostit, sau puterea lui poate fi neutralizată și prin inducere în eroare, de exemplu prin sfășierea îmbrăcămintelor. Se pare că, prin sfășierea îmbrăcămintelor victima blestemului a suferit deja în prealabil ofensa. Totuși, cel mai bun instrument cel mai eficient pentru anularea blestemului este aplicarea unui antidot adecvat – iar acesta nu e altceva decât binecuvântarea.

III. INTERPRETAREA HERMENEUTICĂ A BLESTEMULUI

Prima mea sarcină este să studiez, cum se prezintă tema blestemului în cărțile biblice de diferite genuri, pe urmă, analizând textele biblice selectate, voi prezenta și hermeneutica acestora.

Sub lema text epic fac referire la cele cinci cărți ale lui Moise, care sunt cunoscute sub numele grec Pentateuchos și numele ebraic Tanak.

Blestemul dat asupra șarpelui și indirect asupra lui Adam - Geneza 3,14-19

Primul blestem dat asupra șarpelui și în mod indirect asupra lui Adam, se leagă de persoana lui Dumnezeu, prin faptul că blestemul este rostit de Jahve, ceea ce înseamnă distingerea pe urmă izolarea șarpelui. Prima consecință a blestemului rostit asupra șarpelui este târâtul pe burtă, a doua consecință este mâncatul de praf, iar cea de a treia este dușmănia. Inițial nu acesta a fost modul de schimbare a locului în cazul șarpelui, dar este o exagerare că, inițial avea membre care au dispărut în urma blestemului. Expresia „umblă pe burtă” nu înseamnă că șarpele a fost privat de osatură, picioare sau aripi – ca și efectul blestemului care aduce schimbări fiziologice -, ci trebuie să dispară din fața ochiului uman, târându-se pe burtă - ca și consecință silită a comportamentului potrivit față de oameni. S-a transformat mobilitatea, dar nu și forma acestuia. Nici praful nu reprezintă hrana exclusivă a șarpelui, ci mai cu seamă este consecința silită a șerpuirii, răsucirii. Mâncatul de praf este în armonie cu pofta de mâncare a femeii și cu gustarea în comun a fructului interzis – pe de o parte, și este simbolul umilinței, pe de altă parte. În ceea ce privește blestemul asupra pământului, acesta înseamnă că, pământul nu va mai fi atât de cooperant – cum a fost -, rezultatul fiind că, omul va putea stoarce roadele pământului numai prin muncă obositoare.

Blestem asupra lui Cain - Geneza 4,10-11

În blestemul rostit asupra lui Cain este o reflexie de pedeapsă, și anume: Cain cultivă pământul, iar pământul dă roade, Cain dă pământului sângele fratelui său, dar sângele strigă împotriva lui din pământ, pământul refuză să-i mai dea roade, iar lui Cain i se interzic roadele pământului. Pentru el recolta va fi minimă, și chiar din cauza eșecului agricol devine rătăcitor și fugar. Numai aici, în versetul 14 apare o pereche de cuvinte cu pronunțare asemănătoare:

„priveag și rătăcitor”. Primul reprezintă un tremur interior, neliniște, cel de al doilea o neliniște exterioară care se manifestă în rătăcire. Nu înseamnă că este condamnat la modul de viață al unui beduin – această terminologie este prea extremă ca să descrie acest tip de mod de viață. Blestemul reflectă mai degrabă izgonirea lui Cain din familie, în societatea tribală aveau această soartă cei care au omorât rude apropiate. Cain, în răspunsul său – nu este vorba despre regret, păcatul te face egoist – vede numai suferința lui, nu și a lui Abel. În legătură cu semnul lui Cain există o mulțime de viziuni, explicații –, chiar dacă natura semnului este incertă, mesajul acestuia este elocvent – Cain va fi exilat și izolat de alții, iar Dumnezeu va împiedica extinderea vărsării de sânge, chiar prin blestem.

Blestemat este Canaan - Geneza 9,25

Narativa despre blestemarea lui Canaan – potrivit unor opinii – se poate interpreta ca și tradiție etnologică, care a crescut din istoria cuceririi lui Israel. Este prima dată când este înregistrat un blestem rostit de către un om.

Noe nu face referire la Dumnezeu când îl blestemă pe Canaan. De ce chiar pe el?

Cea mai la îndemână explicație arată că, nu demult Dumnezeu l-a binecuvântat pe Noe și pe fiii lui, la această promisiune de binecuvântare nu putea să promită blestemul din partea lui – în numele lui Dumnezeu. Știm că, una dintre metodele de neutralizare a blestemului nu e contrablestemul, ci binecuvântarea, totuși nu se poate face o constatare potrivit căreia, de aceea nu a spus blestemul asupra lui Ham, pentru că este binecuvântat, și acest lucru exclude de la început posibilitatea blestemării. Blestemul rostit are efectul nu numai asupra unei persoane, ci și asupra generațiilor următoare.

Blestemul rostit asupra lui Canaan poate fi înțeles în coerențele sale, or, povestea lui Adam, povestea lui Cain și Abel și povestea lui Noe sunt coerente. Primul punct de asemănare: toate trei povești constituie primul act de încălcare în lumea nouă. Toate trei au legătură în oarecare mod cu pământul și cu cultivarea acestuia, și poveștile încep cu plantare. Din compararea cauzei păcatului cu beția lui Noe reiese că, în ambele cazuri încordarea ajunge la punctul culminant atunci când mănâncă din recoltă. Cele două situații de criză nu sunt identice, totuși una poate fi imaginea reflectată a celeilalte. Rolul lui Ham este asemănător cu rolul șarpelui în Rai. În cauza păcatului în final șarpele este blestemat, urmașii lui ajung în stare subordonată și supusă. Urmașul (urmașii) lui Ham, canaanii au fost de asemenea condamnați la subjugare din partea urmașilor fraților.

Blestemul geloziei - Numeri 5,11-31

Se ocupă cu o denumire neobișnuită – *legea geloziei* – și cu o situație neobișnuită. Dumnezeu prezintă o procedură, cu care se pot trata sentimentele bărbatului gelos. Avem în față două cazuri – într-una din cazuri soția a fost infidelă în căsătorie, dar nu a fost prinsă în flagrant, și în al doilea caz gelozia soțului este chiar foarte reală, dar și aceasta este numai bănuiala lui proprie, femeia este nevinovată. Ambele cazuri trebuie și se pot trata cu același ritual. Deoarece este vorba de jurământ și de blestem, executantul este aceea persoană profesională care este însărcinată cu acest lucru – preotul -, este acolo jertfa prezentată lui Dumnezeu, femeia spune și de două ori Amin, nu lasă loc niciunui dubiu cu privire la faptul că, Dumnezeu este cel care dă această reglementare, și care face eficientă jurământul-blestem. Rezultatele posibile ale probei au două definiții diferite. Dacă femeia este nevinovată, atunci va naște urmași, iar dacă a păcătuit, atunci uterul refuză și naște prematur.

Ar fi nejustificată să numim această procedură judecata lui Dumnezeu.

Blestem în pustia lui Moab - Numeri 22-24

Cunoscut mai bine sub numele de povestea lui Balaam.

Părerile în legătură cu Balaam se pot împărți pe două grupe: a fost considerat profet fals, vrăjitor, un idolatru, care trebuia să binecuvinteze pe Israel, chiar și împotriva voinței sale. Alții îl consideră un adevărat profet, al cărui eșec a fost cauzat de veleități și lăcomie.

Balac a fost regele care dorește să îl blesteme pe Israel, prin Balaam. Balaam însă este numai proroc, nu vrăjitor. Poate face și poate spune numai ceea ce a ordonat și i-a spus Dumnezeu. Dacă Balaam îl însoțește pe Balac în luptă, atunci se poate pretinde de la el prorocirea și nu vrăjitoria, blestemul. Acest lucru a și funcționat astfel în realitate -, în timp ce Balac s-a ocupat cu binecuvântarea, Balaam a prorocit chiar de două ori că, Dumnezeu vrea ca să îl binecuvinteze pe Israel. A treia și a patra oară ajunge la nivelul unui profet, nu mai are nevoie ca Dumnezeu să îi „dicteze”, ci impregnat de Duhul lui Dumnezeu, creează formularea unică și și cu totul deosebită a binecuvântării, parabola omului cu ochii deschiși.

Povestea deci este bazată pe puterea cuvântului rostit. În lumea antică a contat ce a spus Balaam, pentru că au considerat că, ceea ce spune se va întâmpla, deoarece cuvântul lui are putere. Cultura occidentală de azi – prin teoria actelor de vorbire – recunoaște de

asemenea că, cuvântul rostit de persoana din consensul social, într-un mediu dat, în condiții convenite, are putere, forță creatoare, ca spunerea binecuvântării în cazul lui Balaam.

*Reînnoirea legământului la Sichem – Cele douăsprezece blesteme – Deuteronom
27,11-26*

Se mai numește și „Dodecalog” sau „Douăsprezece porunci”, din cauza numărului de blesteme.

Afirmațiile de blestem sunt rostite în interesul menținerea ordinii sociale, din încredințarea lui Dumnezeu. În special sunt accentuate păcatele sexuale, dar și orfanii și persoanele văduve sunt sub „protecția” blestemului, nu pot fi atât de simplu exploatare, precum nici persoanele cu handicap. Este deosebit de important respectul pentru părinți, și pentru faptul că aceasta o găsim în cei Zece porunci. Blestemul conține nu numai exilul, ostracizarea din comunitate, ci și tragerea la răspundere din partea Dumnezeului, trebuie luat în calcul și aceasta. Dacă nu are loc justiție umană sau ostracizare, Dumnezeu va trage oamenii la răspundere cu privire la afirmațiile acceptate cu Amin.

*Blestem – în loc de binecuvântare – sau consecințele neascultării – Deuteronom
28,15-68*

Acesta este unul dintre cele mai solemne capitole din Toră. Evreii ortodocși îl citesc o dată în fiecare an, împreună cu cele cinci cărți ale lui Moise. Când ajung la acest capitol, rabinii îl citesc cu voce înăbușită, încet, și între timp se gândesc la faptul că aici a fost scris dinainte istoria tristă și îndurerată a poporului lor.

Moise, conducătorul care are grijă de poporul său, formulează o avertizare foarte lungă, consecințele neascultării Dumnezeului. Dacă am vrea să grupăm aceste blesteme, atunci putem vorbi despre blestem spiritual, blestem mental, blestem fizic, blestem material, real, blestem social și politic.

Se poate recunoaște în mod hotărât că autorul acestor blesteme este Dumnezeu, respectiv și faptul că, ne confruntăm cu un blestem condiționat care se realizează numai atunci, dacă nu se ascultă cuvântul lui Dumnezeu. Blestemul legământului nu este magic, ci este consecința spusă și acceptată în prealabil a încălcării legii și legământului.

Cea de a doua mare subunitate hermeneutică este analiza profetică a blestemului care apare în textele narative.

Blestemul lui Joșua – Joșua 6,26, 1Regi 16,34

Când o societate sesizează că, un teren cu ruine este blestemat, atunci trage în jurul teritoriului dat un hotar rezervat social. Scopul unui astfel de blestem este să limiteze ceva, care este potrivnic: distrugere, infertilitate, moarte. Ce se află în interiorul hotarelor este contrară vieții, ce este în afara zonei are atitudine pozitivă față de viață și se bucură de bunăvoința lui Dumnezeu. Blestemul desparte două teritorii contrare și distinge binefăcătorul de dăunător.

Blestemul mamei lui Mica – Jud 17,2-3

Mica este un hoț, care fură pe propria lui mamă. Este un hoț cinstit, pentru că a dat înapoi mamei sale banii -, dar aici a avut în mod cert un rol important faptul că mama, spune blestem asupra hoțului, în auzul fiului său. Este încă și acum un obicei înfricoșător. Blestemul a fost considerat ca o judecată cerească. În păgânime, spaima de consecința și efectul blestemului, a izvorât nu atât de mult din credință, ci mai mult din superstiție. Grecii au considerat că cel mai grav blestem dintre toate blestemele, este blestemul părintesc.

Articulația publică a blestemului are regim social: provoacă frică și sperie făptașul. Aici este vorba de rostirea blestemului de către persoane laice, și ca aceasta să aibă efect, trebuie ascultat respectiv luat la cunoștință atât de regiunea divină cât și de partea umană.

Blestemul lui Saul – 1Sam 14,24,36-37, 39

Saul îi constrânge pe oamenii săi cu jurământ, blestem, să nu mănânce nimic până ce nu se răzbună pe dușmani. Este o cerință crudă într-o astfel de situație ostenitoare, ca soldații să se abțină de la toate mâncărurile și băuturile.

Blestemul – ca să fie eficient, persoana respectivă trebuie să fie prezentă, trebuie să asculte, și atunci blestemul condiționat este obligatoriu pentru el, adică prinde.

Este ilustrativ și pentru că, prezintă faptul că, regele are dreptul și puterea să spună blestem asupra unui grup de oameni, în această situație asupra întregii armate.

Blestemul lui Șimei – 2Sam 16,5-14

Secțiunea care se ocupă cu problema succesiunii dinastice –, ceea ce se întâmplă este punctul culminant ironic al carierei lui David: Absalom îl hulește și Șimei îl blestemă.

La blestemul lui Șimei răspunde Abașai -, îl numește câine mort. Un răspuns obișnuit la blestem a fost că, unul l-a numit pe celălalt pieleță de câine, pui de câine, iar „câine mort” a reprezentat răul și răutatea extremă. În ce privește modul de împiedicare a blestemului, știm că acesta este nimicirea sursei blestemului. Abașai vrea să facă acest lucru. Noi știm deja că blestemul lui Simi nu este niciodată fără contrast, că el nu a acționat sau vorbit niciodată din încredințarea lui Dumnezeu – cum a crezut David.

Blestemul lui Elisei – 2Reg 2,23-25

Așa cum vindecă cuvântul profetic și dă viață – binecuvântare -, astfel poate aduce și moarte – blestem. Elisei spune blestem fără îndoială – în numele lui Dumnezeu - asupra băieților care îl persiflează. Solicită putere supranaturală, ajutor, pentru a opri cei care îl persiflează. Jahve decide că, rugămintea lui Elisei este corectă și trimite două ursoaice să îndeplinească pedeapsa blestemului. Dumnezeu folosește urșii ca și agenți de îndeplinire a blestemului, acești urși „de legământ” apar ca și administratorii și asistenții pedepsei cerești.

Blestemul „zburător” - Zah 5,1-4

Imaginea sulului zburător este fără seamăn nu numai în literatura biblică, ci și în afara acesteia. Deci din mai multe motive trebuie interpretat simbolic. Răspunsul final la problema sensului, este dat de îngerul care explică: sulul zburător nu este nimic altceva decât un blestem. Blestemul este încorporat în legământ, în spatele lui stă puterea lui Dumnezeu și îl ace să funcționeze. Blestemul strică ordinea socială, mediul social, din acest motiv trebuie trata ca un blestem proactiv, condiționat.

A treia subunitate hermeneutică este analiza blestemelor prezente în textele poetice, mai de-a-proape prezentarea unor psalmi de blestem și problematicii blestemului din partea introductivă a cărții lui Iob.

Blestem și psalm

Psalmii de blestem nu sunt aproape de loc studiate, sunt greu de înțeles, și în general sunt evitate. Evreimea și creștinii apreciază foarte mult psalmii, totuși un aspect îi nedumerește pe mulți dintre cititorii și cercetătorii lor, și anume: cel puțin 28 de psalmi

conțin, cer și spun judecată, blestem asupra dușmanilor. Deși ne întâlnim cu blestemul în muți psalmi, este evident că, în anumiți psalmi acestea reprezintă elementul principal.

Psalmul al 7-lea și autoblestemul

O plângere individuală, în care psalmistul, David, se roagă ca să scape de dușmani, mai ales de un tovarăș care l-a trădat.

David afirmă ca și profet ceea ce afirmă, și lasă în voia lui Dumnezeu atât pe el însuși cât și pe cauza lui, crezând că Dumnezeu va îndeplini, poate îndeplini într-adevăr asupra lui atât blestemul cât și eliberarea.

Trebuie să ținem cont de două lucruri. – David este rege, și când aude această calomnie – din punctul de vedere al rolului social – îi afectează foarte serios persoana și funcția lui de conducere. Ca rege, este cel mai important reprezentat juridic și administrativ, și o astfel de acuzare care i-a subminat integritatea, ar submina baza regatului.

Celălalt lucru este tratarea dificilă a acuzațiilor false – ce putea să facă David împotriva acuzațiilor false – introduce recurs la Dumnezeu. Prin blestem, David – și în persoana lui – dorește să restabilească normele morale stricate, să lase moștenire valorile umane corecte, fără calomnii.

Psalmul 35 și blestemul

Acesta este un nou psalm de blestem -, David solicită nenumărate blesteme asupra dușmanilor săi, după ce se uită bucuros înainte la momentul în care Dumnezeu va pedepsi răuvoitorii.

Are oare omul credincios dreptul de a solicita justiție de la Dumnezeu asupra vieții unei alte persoane? Dacă această rugămintă este personală și egoistă, atunci răspunsul este nu categoric. Nu putem pretinde să avem dreptul la orice fel de răzbunare. Dacă însă este vorba de apărarea numelui și respectului față de Dumnezeu, validitatea caracterului acestuia, răspunsul este da hotărât.

Psalmul 69 și blestemul

Acest psalm prezintă un om aservit, trist, neputincios, disperat, care în fudulitatea sufletească adâncă, își exprimă emoțiile interioare disonante.

Solicitarea și dorința vehementă a unei justiții divine, ca Dumnezeu să reîntoarcă actele dușmanilor pe capul lor. Trebuie avută în vedere rugăciunea unei persoane reprezentative, regii liniei lui David au simțit îndeosebi că, rugăciunea împotriva asupritorilor constituie o parte din funcția și serviciul lor.

Această cerere are un gust de blestem, dar în aceasta se solicită și se așteaptă represalii din partea lui Dumnezeu. David vorbește nu atât în numele lui cât al lui Dumnezeu. Apără și întărește legea lui Dumnezeu, care spune blestem accentuat asupra celor care îl sparg. Vorbește precum regele uns al Domnului, care a fost ridicat pe tron de Dumnezeu, așa că deștronarea lui este o revoltă împotriva lui Dumnezeu.

Vorbește precum profetul lui Dumnezeu, care vorbește prin Duhul lui Dumnezeu.

Blestem în careta lui Iov, adică când binecuvântarea poate însemna și binecuvântare, dar și blestem

În cultura Orientului Apropiat antic nu găsim nici o restricție cu privire la blestemarea obiectelor. Se putea pune blestem pe oricare lucru, și putea fi blestemat orice: persoană, loc, bunuri, animale, chiar și bolile personificate. Însă situația a fost alta cu privire la blestemul asupra divinității. Problema blestemului asupra lui Dumnezeu nici nu se poate ridica în Vechiul Testament – interdicția blestemului este atât de evidentă, încât nu merită să risipim timpul pentru aceasta.

Totuși, în prologul cărții lui Iov – Iov 1,1-2,13 – există posibilitatea ca Iov să spună blestem asupra lui Dumnezeu. Sau nu?

Pentru că, când căutăm cuvântul de blestem, în locul acestuia găsim cuvântul de binecuvântare, de cinci ori în total. De patru ori cuvântul binecuvântare se obișnuiește a fi tradus ca blestem, adică noțiunea de blestem este descrisă cu cuvântul binecuvântare - Iov 1,5, 11; 2:5, 9.

Aspectul cel mai evident este că, soția lui Iov îl sfătuiește pe Iov să îl binecuvânteze pe Dumnezeu și acesta să moară. Sau înțelegem că, soția lui Iov îi recomandă lui Iov să-l blesteme pe Dumnezeu, și aceasta înseamnă că suferințele dispar imediat, sau înțelegem că este o ironie amară, ironizarea credinței și devotamentului față de Dumnezeu, în care este încurajat să îl laude în continuare, până la moarte. Această ambiguitate este instrumentul focusării dramei, aici în prolog, care îl însoțește pe cititor și în continuare: în cele de urmează

Iov îl va binecuvânta pe Dumnezeu, ori din cauza suferinței poate se va petrece ce a prezis satanul chiar de două ori, îl va blestema pe Dumnezeu față în față.

Blestemul din prologul cărții lui Iov -, care este îmbrăcat în vorba lui Dumnezeu, poate fi asociat la capitolul interdicției blestemului – blasfemie. Deoarece este strict interzisă blestemarea conducătorilor și al lui Dumnezeu, de aceea nu este admis nici să fie scris, ci în locul acestuia trebuie scris cuvântul binecuvântare, iar cititorul cunoscând prevederile – trebuie să știe cum să înțeleagă cuvântul respectiv, ca binecuvântare sau din contra – blestem.